

Előfizetési árak:

ostán vagy házhoz küldve:
 Egész évre. 20.— kor.
 Félévre . 10.— kor.
 Negyedévre 5.— kor.
 Egy hónapra 1.70 kor
 Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy cm. területen-
 ként 8 fillér.
 Nyiltér és magán-
 érdekű közlemények
 soronkint 40 fillér.

Megjelenik
 minden nap, az ün-
 nepek és vasárnapok
 kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.
 Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:

Koncz Ákos.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

A közoktatási budget.

Debreczen, november 8.

A közoktatásügyi költségvetés tárgyalásából világos képet szerezhettünk arról, hogy Wlassits Gyula közoktatásügyi miniszter a nemzeti kultúra szükségleteiről, annak minden igénye kielégítéséről miként gondoskodik s megnyugvást találhatunk abban, hogy a tárca költségvetése 1.700.000 koronával nagyobb az előbbi évinél. Beösméri ugyan a miniszter, hogy vannak oly közoktatási és kultur-intézményeink, melyekért többet szeretne tenni, így a kisdédová, a népnevelés és a leányiskolák terén, de pénzügyi korlátokkal áll szemben, melyek határt szabnak törekvéseinek. Az elemi oktatás teljesen ingyenessé tételének tehát financiai akadály áll útjában, mely a vallás és közoktatási miniszter törekvéseinek megvalósítására bénítólag hat.

Mindamellet a korlátolt körben kifejtett tevékenység eredményére is önérettel hivatkozhatott a miniszter, hiszen az állami elemi is-

kolákban az ingyenes oktatásban 100.000-nél több tanuló részesül, mint az előző évben s a mi legörvendetesebb körülmény, a magyar nyelvű oktatás terén jelentékeny haladás mutatkozik.

Közoktatásügyi budgetünk kiterjesztésének irányát főleg az állami elemi iskolák szaporításának szüksége adja meg s a miniszternek e téren kifejtett tevékenysége a legteljesebb elismerést érdemli meg. E kérdés tekintetében nincsen különbség kormány és ellenzék között, mert egy szívet-lélekkel óhajtuk mindnyájan, hogy a magyar nyelv hódítása az állami népiskolák segítségével az ország minden részére kiterjedjék.

A középiskolák kérdésében a miniszter álláspontja megfelel a magyar nemzeti állam egységes társadalomra törekvő eszméjének s az egységes jogosítású középiskolát mint megvalósítandó eszményt állítja elének, melynek eszméje a külföldön is mindinkább hódít s mely Magyarország helyzetének és szükségletének leginkább megfelel. A jogi szakoktatás reformjáról a

miniszter szintén fontos kijelentéseket tett s azon szempont vezérli, hogy e kérdésben minél magasabb színvonal legyen elérhető.

Köztudomású, hogy e kérdésben a bifurkáció helyét az egységes képesítés elve váltotta fel. Mielőtt azonban ezen rendkívül fontos kérdésben a miniszter döntő lépésre határozná el magát, meghallgatni kívánja az illetékes szaköröket s közelebbről az ügyvédi kamarákat, miután a szakképzés terén eszközöndő reformok főként az ügyvédek helyzetével van szoros összefüggésben.

Valóban itt az ideje, hogy a jogi szakoktatás ügyét előbbre vigyük s az iskolából kikerülő jogász-nemzedék képzettségét magasabb niveaura emeljük, mert lépésről lépésre tapasztaljuk, mily kevés az eredmény, melyet jogvégzett ifjaink az iskolából kilépésnél felmutatni tudnak.

Egy igen érdekes kérdés a német nyelv tanításának ügye iskoláinkban. Ujabban még komoly pedagógusoktól is hallottunk oly kijelentéseket, melyek az idegen,

TÁRCZA.

Egy bakfisch naplójából.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti tárczája. —
 Irta: Kertész Gizella.

Február 25.

A mint veszem észre, csakugyan nagy leány lettem. Bálba fogok menni. Egy igazi nagy bálba! Holnap lesz a jogászok bálja és az az aranyos Elemér nekem is küldött meghívót, mamáska is megengedte, hogy én bálba menjek. Milyen jó is ez az édes mama!

Csak egy gondolat bánt engem, vajjon ez a Bandi gyerek eljön-e? Mert ő nélkül én nem fogok jól mulatni. Már talán bajusza is van? Gondol-e néha rám? Felvettem a báli ruhám és bizony Isten, egész szép leány vagyok. Csak ezt a szőke haját nem szeretem! De Bandi meg ezt szereti. Juj, ha ezt a lapot a mamáska meglátná!

No de már megyek aludni, mert mamáska már haragszik, hogy olyan soká égetem a lámpát.

Február 26. délben.

Csak hogy egy pár percznyi időt tudtam lopni magamnak, hogy ezt az örömhirt leírjam!

Itt van Bandi, mindjárt tánczolkok örömben!

No de milyen szép fiatal ember lett belőle! Még bajusza is van! Olyan piczi kis bajusza, aztán mindig pödörgeti, az édes!

Még most is reszket a kezem az izga-

lomtól! Most, mikor a virágkereskedésbe akarok bemenni épen az ajtóban találkoztam vele. Alig ismertem rá. De micsoda liba vagyok én! Még beszélni sem tudtam, képelem, milyen piros lettem! Még virágot is elfelejtettem rendelni, hanem mikor megmondtam neki, megvigasztalt, hogy ő már gondoskodott róla. Milyen udvarias ember, ugy-e? És milyen elegáns! Cziliadert hord és elmesélte, hogy már három párbaja volt, mióta Pesten van. Istenem, ha meghalt volna, én is meghaltam volna.

Vele fogom tánczolni a négyest mind ahány csak lesz, azért mert ott lehet jól beszélgetni, nincs ott a mama.

De milyen hosszú is ez a nap, talán február 26-ika több órától áll, mint más napok? Nem emlékszem már a fizikára, én már egészen kisasszony vagyok! Az ördög vigye el ezt a vén zongoramestert, még ma is kell neki jönni.

Február 27. este.

Tehát már megtörtént. Milyen jól mulattam. De ezt pontosan le kell írnom, ez egy fontos esemény. Épen öltözködni kezdtem, mikor a virágáros üzletből „Rózsika kisasszony részére” csupa piros szegfűből (szerelem színe) egy szép csokrot hoztak, benne volt „Lészai Lészay Andor jogász” névjegye.

Boszankodtam, hogy engem nem akart a fodrásznő úgy megfésülni, mint a Ligety Margitka lesz. Azt mondta: Margitka nagy leány; hát én mi vagyok, 16 éves vagyok már.

Amint a kocsiból kiszálltunk, Bandi mint főrendező, mellém ugrott és karját

nyújtotta. Én megköszöntem, de addig nem fogadtam el, míg Béla nem intett.

Istenem, ennyi nép előtt, egy idegen fiatal emberrel karonfogva menni! Én bizony Isten nem tudom mit beszélt, mert ugy zugott a fejem, sirni szerettem volna és haza menni. Édes mama hangja térített magához, mikor azt mondta, hogy hagyjam a belépőm a ruhatárban. Ugy szégyeltem magam, a pokolba kívántam a szabónőt, mert nem csinált nyakot a ruhámra.

Bandinak még a virágot is elfelejtettem megköszönni, micsoda liba vagyok, ez borzasztó!

Mikor beléptem a terembe, ugy éreztem magam, mintha az egész szoba ferozni kezdene. Azt sem tudtam, hová tegyem a kezeim, meg a lábaim. Ez a négy végtagom már annyi kellemetlenséget szerzett nekem; ha vendégek vannak, rendesen szeretném zsebre vágni őket. Bandi leültetett a bársony székre és elment, mert neki dolga volt, de megígérte, hogy visszajön. És mikor ott ültem, azt hittem, hogy én biztosan petrezselymet fogok árulni, már megint sirni szerettem volna, mikor látom Elemért meg Bélát egy fess kadéttal felém tartani. Ezek a tisztek már kadét korukban fess emberek. Bemutattak neki, a nevét bizony elfelejtettem. Olyan zavarba jöttem, a legyezőm is elejtettem.

A kis kadét ott maradt mellettem (ugy látszik, tetszettem neki). Mikor először tánczolni vitt, kétszer-háromszor a lábára léptem szegénynek és még ő kért bocsánatot. Később ugy belemelegedtem a tánczba, hogy egy perczig sem pihentem. Ez a Lészay

Ferencz József keserűvíz

világszerte ismert jó hírnevét kitünő minőségének köszönheti, minek következtében a földgömb minden részén, még a kisebb helyeken is, most más található és árusítva lesz. A Ferencz József keserűvíz-ből mint rendszeres adag egy boros pohárral, reggel éhgyomorra véve, elégséges.

különösen pedig a német nyelv tanítását a legszűkebb térre kívánják szorítani, sőt ki is akarják onnan kűszöbölteni. Valóban igaz, hogy még mindig résen kell állani a magyarságnak, hogy nyelvének jogait minél teljesebb mértékben érvényesíthesse, miként azt legközelebb a pozsonyi törvényhatóság nyelvének magyarrá változtatása esetéből tapasztalhatjuk, de ez a körülmény nem tévesztheti meg gondolkodásunkat az idegen nyelvek és főként a német nyelv szükségességéről és hasznos volta tekintetében. A német kultúrától elzárkózunk nem lehet és nem szabad, mert igaza van a miniszternek abban, hogy abban látna a bajt, ha hazánkban az idegen nyelvek s ezek között a német nyelvnek tanítása elhanyagoltnék.

A püspökök kinevezése kérdésében a vallásügyi miniszter nyilatkozata eloszlott minden kétséget a tekintetben, hogy oly velletások jutnának érvényre, melyek a magyar állam souverainitását sértenek s a leghatározottabban megczáfolta azokat a hireszteléseket, melyeket a görög keleti püspökségek felállítására tekintetében a magyar kormány hatásköréről világgá bocsátottak. Egyébiránt a miniszter azon kijelentése, hogy a kormány elvállalja a felelősséget azon püspökökért, kiket javaslatba hozott, teljesen megfelel a magyar állam méltóságának és egyáltalában nem tesznek jó szolgálatot a

nemzetnek azok, kik folyton a magyar kormány és Róma között fennálló ellentétet hirdetik.

A közös függő államadósság kimutatása. A közös függő államadósság ellenőrzésére kiküldött országos bizottság Bécsben, 1900. évi november hó 5-én tartott 49-ik ülésében, az államjegyek forgalmi összegét az 1900-dik évi október hó végével következőnek találta: 5 frtos államjegyekben 110 616.150 forint, 50 frtos államjegyekben 1,383.850 forint. Összesen 112,000.000 forint, mely összeg az 1899. évi XXXI. t.-czikk alapján közös költségen váltandó be. A kizárólag az osztrák pénzügyminiszterium által beváltandó 13,311.900 forint, folyó évi október hó végével teljesen beváltatott.

A beruházási törvényjavaslat. A kormány tudvalevőleg a pénzügyminiszter expozéjában bejelentette egy nagyobb beruházási törvényjavaslat előterjesztését. A pénzügyi bizottság tegnapi ülésén azonban Wlassics — mint értesülünk — oly értelmű kijelentést tett, melyből az következtethető, hogy mivel a kabinet egyes tagjai nagymérvű követeléseivel folytán a megegyezés a beruházási költségek felosztása felett még sem jött létre, a törvényjavaslat előterjesztése még jó ideig vártni fog magára.

Az a hajszál! . . .

Debreczen, november 8.

Nem állok jót a hír valóságáért, de Budapestben beszélnek. Azt mondják, hogy Ferencz Ferdinánd ő fenségének neje oda nyilatkozott: „Jól esik a parlamenti vitát s a Kossuth pártjának loyálisát olvasnom. Igen kellemes esalódás. Eddig úgy véltük, hogy a dinasztia iránt nem nagy ragaszkodással viseltetnek!”

— Dehogyan nem Fenség, — válaszol az

illető, — a magyar nagyon loyális királyt szerető faj és mondhatom, ez a házasság az egész nemzetet kellemesen érintette s ha arról lenne szó, melyik párt üdvözlőné Fenségedet a trónon melegebben, nem lenne különbség a pártok közt. Most azonban a magyarok egy bekövetkező új parlamenti választás előtt állnak s miután a Széll kormány igen erős és népszerű, az ellenzék nem akarta elszalasztani az alkalmat, hogy a nemzet loyáliságához ne apelláljon s úgy akarta feltüntetni a kormányt, mint amely nem tette meg ez érdemben az ő kötelességét.

Ah! — kiáltott föl a fenséges asszony és kegyesen mosolygott.

Ime, a jelen parlamenti vita egész pszichológiája. A Széll-kormány erős, a Széll-kormány népszerű: az ellenzék se nem erős, se nem népszerű, tehát azt gondolta, hogy ebből az esetből lehet kortesfogást csinálni és?... Nem csalódunk, ha azt hisszük, hogy ez az egész vita a Polónyi Géza érdeme!

Ki is tett magáért Polónyi Géza. A hajszálát ugyan már Polónyi előtt kétfelé hasította Kossuth Ferencz, de azt még Széll Kálmán összeforrasztotta, sőt göböt is kötött rá Horánszky, hanem a közvélemény elébe lépett aztán Polónyi. Vette a hajszálát és bemutatta az egész világnak: Méltóztatnak látni ezt a hajszálát? Ugy-e bár, azt méltóztatnak látni, hogy ez egész hajszál. Pedig csak rá fujok és lesz belőle két hajszál. Ime, most lesz belőle három hajszál...

Ha most már elgondoljuk, hogy Polónyi ezt a hajszálát három óra hosszig fujta és minden fuvására egyet hasadt, képzelni lehet, hogy a beszéd végén már lát-

Andor kedves fiu és milyen jó tánczos, lát-szik, hogy pesti fiu.

A kadét egész este nem tágitott mel-lőlem, még egy négyest is elcsipett Banditól, de úgy kell neki, minek udvarolt olyan erősen Kamillának. A második négyest Bandival táncoltam és kérem, még ő tett nekem szemrehányást, hogy minek adtam a kadétnak a virágomból. En pedig azt feleltem neki, hogy azért, mert ő mindig Kamillával foglalkozik. Szóval, összevesztünk, hanem mikor vége volt a négyesnek, elment egy kis frissítőért és mikor senki sem volt a mellékteremben, jaj Istenkém, hogy is mondjam ki? Megesókölt. Engem egy idegen férfi megesókölt. En pedig szégyenemben sirni kezdtem, alig bírt megnyugtatni. Egész este nem beszéltem vele és nem is táncoltam vele, soha többé nem is békülök ki vele, ha bocsánatot nem kér és meg nem igéri, hogy többé nem teszi. Hanem azért mint jó barátok váltunk el,

Reggel öt óráig mulattunk, a kadét egész haza kísért és megkérte, hogy engedje meg, hogy meglátogasson. Ez még szebb fiu, mint Bandi, kedvesebb is, csak a nevét tudnám. Megyek aludni.

Öt évvel később.

Kezembe került ma ez a kis napló és kiegészítés végett ide írom, hogy már két éve a kis kadét felesége vagyok, a ki persze azóta már főhadnagy és a ki engem öt év óta szeret, persze viszont szeretve. Lészay Bandi nagy ember lett, de öt év óta csak ritkán láttam, utoljára akkor, a mikor az első védőbeszédjét tartotta.

Az ismeretlen.

— Matilde Serao. —

Sötét éjben kandalló tüze égett a szobában. Időnként piros fénysáv vetődött egy fehér kézre, mely lassan a tüzet igazítja.

Három lány hallgatva ült egymás mellett, mind a hárman ugyanegy gondolattól elkápatva, Azt képzelte mindegyik: egyedül van, határolatlan, tágas úrban, de tér és időről fogalmuk nincs s azt nem érzik. Már mikor leszállt az alkonyat, feltámadt bennük a vágy, hogy hallgassanak és esz méiket összeszedjék. Az egyik a pamlagon hanyatt fekve, visszahajlott fővel és csukott szemekkel, szunyadni látszott. A másik könyökével támaszkodott a divány-párnára, szélesen be volt burkolva a kendőjébe és fejét mellére horgasztotta. A harmadik neki támasztotta lábait a kandalló rostélyának és mehanikusan a lángot élesztette. Nem lehetett látni, hogy szőke, barna, szép, csunya, egészséges vagy beteg-e melyik-melyik: csak a ruhájuk szegélye látszott, melyeket álszínekben a kandalló tűzének sárgás-piros fénye megvilágított. Eltűnt minden nyom, mely feltűnethet különbséget kor és állás, név és rang között.

Árnyak voltak az árnyékban.

Egy teljes óráig hallgattak, miglen a mély csendben egyikük megszólalt. Nem fordult oda senkihez, a sötétséghez beszélt. Gyenge hangja, melyet beszédközben halvány tónus árnyalt, olykor még halkabban hangzott, meg-meg elhalt egészen.

— Ő szeret. Sajátságos módon gyermekkorházban ismertem meg, egy házban, melyben halványan fénylenek a fehér márványfalak, csecsemők mosolygása. A barátságos kis kápolnában hölgyek imádkoztak, urak és gyermekek: egy ur és egy gyermek először bémádkoztak. Fejét lesütve tartotta. Nem tudom, imádkozott-e, de ahogy ránéztem, láttam, mint mozognak ajkai. Szőke, angyalos fejét, abban a jámbor tartásban, tulvilági édes fény vetette körül. Rám nézett azur szemével, melyek kristály-tiszta fénye szeliden nyomult felém és én usztam a gyönyörben. Nem vétkezünk ezáltal. En

imádtam az Istent, melyet ő imád és egyesültünk szent ihlettségben, egységes, isteni szerelemben.

Végeztével a misének, meghajolt mélyen az oltár előtt és eltávozott. Aztán Mária napján, világos derült napon, virágcsokrot kaptam odahaza, csupa százszorszép és liliomból, esodásan tisztát és szűzieset. En rózsakoszorút küldtem neki szandálfából, melynek golyócskái az ujjak horzsolása közben mámorító, misztikus illatot árasztottak. Veesernye idején láttuk egymást mindig a Gerolomini templomban.

A küszöbön vár és reszkető kezekkel nyújtja elém a szenteltvizet. Égyütt csináltuk meg a kereszt jelét. Kissé távolabb ül tőlem, de egymásra nézünk szünettelen. A megimádás aktusát, mely egy valóságos poetikus hymnus könyvében először olvasom, aztán odanyujtom neki, hogy ő is ugyanazt tegye. Eltávozunk, kiki magának, anélkül, hogy szólanánk egymáshoz. Elkísér háznak kapujáig, karját felém emeli, alig hogy kezét nyújtja bucsuképen. Levelet ír mindennap, fekkölt sorokat, átszemült poezissal, melynek lényege világosság. Ez a társalgás a lélek ragyogása. A test bilincseibe lenyűgözött szelleméből igazság árad, az eszményi fenség sugara, mely éleszt és felmelegít. Válaszok mindennap, keresem ugyanazt a meleg érzést, szavai csillogását.

Szeretjük egymást, mert hasonló dolgokat imádkunk: szünetlen eget őszi éjszakákon, — tenger aczélfényű tükrét, mely a hold tiszta sugarától megrezdeg, templomok szürkésbarna márványfalát, hideg és kemény kőlapokat, melyeken megcsuklik a térd, jelvénye mártírságnak. Szeretjük egymást hűvös könyvekben uszva, mi lecsillapítja az idegeket és az arcok tüzeit, kiméri csendes mosoly által, mely határozatlan emlékeket kelt a fenséges költőkben, min

hatatlanná lett. Egészen eltűnt az ujjai közt.

Aztán jött Szilágyi Dezső, kezébe vette a hajszálát. Méltóztatnak látni ezt a hajszálát? Nem láttak semmit. Rá fujt. De nem láttak semmit. Így fujta végig a parlamenti ülést ő is és végre sérthetetlenül kezében volt az egész hajszál.

Hát hogy a következő szónokok a szónoklat büvészetének e négy nagy mestere után mit fognak csinálni? Hogy mit fognak megint elkezdni a hajszállal, azt nem vagyunk képesek elgondolni.

Kossuth Ferenc például azt mondta: Ime, itt e hajszál. Erről a hajszálról azt mondja a beczikkelyezési javaslat, hogy: Minekutána a trónöröklési jogot csak egyenrangú szülék gyermekei örökölhették, a „Ferencz Ferdinánd trónöröklős gyermekei nem örökölhették a trónt. Ez nem áll, mert a pragmatika szánkezióban meg vagyunk írva, hogy: a trónt a főherceg utódai is örökölhették. — Ezzel kétfelé hasítottam a hajszálát, a hajszál nem ér semmit.

Nem jól tetszett magyarra fordítani a törvényt, — válaszolta a miniszterelnök. — Nem úgy van a törvényben, hogy „főherceg utódai“, hanem „főhercegi utódok“, ami egészen más. Ime tessék nézni a hajszálát, a hajszál egész!

Horánszky pedig ezt mondta: Tudva lévő, hogy az esetben, ha Ferencz Ferdinánd trónöröklős volna az uralkodóház utolsó sarja, vele megszűnnék az örökösödési jog és a nemzet visszanyerné szabad királyválasztási jogát. Vajjon akkor is úgy méltóztatnának beszélni, mint most? Gőböt kötök a hajszálra!

Polónyi mosolygott. Mit neki egy hajszál, még ha gőbös is. Annak hasogatása neki mestersége. És hozzá fogott, a mint

mondtuk. Hivatkozott ő- és új testamentomra, középkori és ujkori szokásokra: Hausgesetzeikkel átutazott az egész kontinensen s a parlament azt se tudta már, hajszál-e még az a hajszál vagy káprázat?

Szilágyi aztán megmutatta, hogy hajszál biz az, még pedig egész. Ezzel a függöny legördült s ha új darabot nem adnak, el fog aludni a közönség!

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, nov. 7

Szilágyi Dezső tegnapi beszéde után nehéz, nagyon nehéz a trónöröklős házassági nyilatkozata ellen érvelni. Érezték ezt a függetlenségi is, a mikor egyik legragyogóbb elméjük, Eötvös Károlyt állították ki a parlamenti porondra, hogy ügyüket megvédelmezzék. Ő volt a mai vita első szónoka. Figyelemmel hallgatták. Mindvégig érdekesen, jóízűen beszélt, de rapszodikus fejtegetései folyamán több adomát halmozott össze, mint adatot. Legnagyobb buzgalommal annak a bizonyítására szentelte erejét és tudását, hogy az archidux Austriae minőség nem kelléke a trón öröklésének. Mária Terézia királyi előadásainak bevezetőjében — úgymond — azon a címen mondja magát királynénknak, hogy ő Károlynak elsőszülött leánya és az ország örökletes urasszonya. És csak a végén, a mikor a címeket felsorolja, csakis akkor használja az archidux Austriae címet! De ott olvasható az a cím is, hogy lotharingiai János mátkája. A miből Eötvös Károly ezt a végkonklúziót vonta le:

— Ha tehát önök a trónöröklést az osztrák főhercegi minőséghez kötik, legalább legyenek következetesek és mondják ki azt is, hogy magyar király csak olyan valaki lehet, a ki a lotharingiai herceg mátkája!

A nevetők az ő részén voltak, de vajjon az ő oldalán volt-e az igazság? ...

— A következő királyok hitlevelei is csak cím gyanánt, a többi közt említik az osztrák főhercegi titulust! — folytatta.

Horánszky Nándor előtt vaskos foliáns feküdt; azt lapozta és tagadólag rázta a fejét az Eötvös szaván.

— Tanum Mária Terézia, Lipót, V. Ferdinánd, Ferencz József; — folytatta Eötvös — s ki a képviselő ur tanuja? Kisgézseni Geguss Dániel! (Ez az a fordító, a kinek pragmatikaszankezió fordítását Horánszky használta.) És még ezt az egy tanut sem volt hajlandó elfogadni teljes hitlenné. Szegény istenben boldogult Geguss Dánielnek ugyancsak leszólta a latin tudományát.

— Nem tudott az jobban se magyarul, se latinul, mint Horánszky képviselő ur!

— Tessék felolvasni az V Ferdinánd felavatásáról szóló törvényt is, a mely az osztrák főhercegi minőséget, mint trónöröklési feltételt említi! — szólt közbe Horánszky s rácsapott a foliánsára.

Ettől azonban óvakodott a függetlenségi szónoka, de azért továbbra is azt bizonyította, hogy a főhercegi címet, mint öröklési feltételt, most találták ki, erre az alkalomra.

— És mondja meg nekem ennek a Háznak akármelyik tagja, mi lesz a trónöröklős felesége, ha a férje majdan király lesz? Az egyiket megkoronázzák majd, a másikat pedig nem? Ha majd a koronázás alkalmából a nemzet felbuzdul, lovagias erzülete arra fogja készíteni, hogy ajándékokkal, drágaságokkal kedveskedjék koronás királya nejének, mi lesz ez a nő, ha nem lesz királyné? A főkapitány el fogja állni a hidakat, hogy gátat vessen a királyi várba tóduló hü magyar nép lelkesedésének? Avagy kimondjuk előre, hogy koszoruk mellőzése köretik? Mi lesz ez a nő, ha nem lesz királyné? Erre a kérdésre nem fog senki sem felelni, egyszerűen azért, mert nem lehet. Ha pedig nem lehet, akkor ne hozzanak ilyen problémákat az országgyűlés elé, mert a törvényhozásnak bizony egyéb

Chateaubriand, Lamartine, Manzoni, a tartózkodásban minden földi érintkezéstől, vágy nélkül, a hajlamokban, melyek emelkednek mindig feljebb, feljebb. . .

Hangja elhalt esendesen, mintegy nyugodni tért egy elnyomott, fojtó lelkesültségben. Semmi válasz. Csak kis vártatva rá, a második, felemelte mellére horgasztott fejét és ugrásokkal zokogó szóval, el-elyáltozó hangon, mely majd nagyon erős, majd nervosus volt és hatolt a velőkig, beszélt:

— Szeretem őt, ő szeret. Nem tudom, mint jött, miért? Olyan szép, tüzes, vad és férfias. Veresbe játszó haja homlokába hull, hatalmasan, mint az orosz lánssörény. Szemei megigéznek. A színházban rám néz mindig, az üvegen keresztül érzem tekintetét, mely felkeres csökös: arcomra, karomra, nyakamra nyomja rá szenvedélye bélyegét. Mintha delejes erő lenyűgözött volna, mert míg fejem, mintegy ólomtól megnehezül, szívem kitágul hatalmasan, vérem erősebb kerengése által. Zsebkendőmet csókoltam. Meglátta és a diadal arcát elhalványította. A lépcsőn várt rám, elmentem mellette és ő merte csupasz kezem megszorítani, keztyűmet elrabolni. Az éjt ablakom alatt töltötte, én — az ablaknál. Esett a hó, fázunk. Ettől a pereztől fogva életem vágyak vihara, bukás, égő fájdalom, gyilkos élvezetek. Ha nem látom, lassan mulik az idő és égek a vágytól, hogy viszontláthassam. Ülünk egymás mellett, homlok homlok, mintegy kioltva, lázongó szívvel, lázban égő kezekkel, hangot elfojt a szenvedély: a szerelem tulesapongása ez, mely megöl mindkettőnket. Rövid leveleket ír, sorok vannak bennük, melyekben élő vér csergedez, az idegek izgalma: olvasni őket, egy-készdőfés, ez a legmagasabb szerelem kétségbeesett küzdelme a halállal. Ugy szerettem én is őt, mint ő engem. A szerelem

gyötör mindkettőnket és pokol kínját szenvedjük féltékenységünk által. Örvény szélén hengergünk lefelé mind a ketten és sehol semmi, mi föltartóztatna. Ugyanegy balga és beteges előszeretettel viseltetünk a veres mákvirág, a komoly és tragikus dolgok, a vérvörös naplenyugta iránt; szeretjük a lángoló napfelkeltét, a tenger mélységes kékjét, a mérges lehű mocsarakat augusztusi napfényben, az erős illatokat, a kidomborodó aranyfestést, mely mintegy folyó látszik a lak sötét alapján, a tücsköket, melyek meghalnak szerelmükben párologó hasadékokban, a fekete lepkéket, melyek szárnyaikat a lángnál elperzselik. Szeretjük egymást: ő poétám, én az ő istennője. Érttem, velem sirja, ritka, de emésztő könyveit; általa, vele lelem fel mámorító, csábító mosolyomat. Értjük, hogy csak egyért, egytől halunk meg — szerelemtől. Miénk a kín ihletesei, a borzadás, ha kéz kezet könnyedén megérint, előre nem látott rohamai elhalványodás, ájulásnak, a kétségbeesett erőlködés. . . Én tönkreteszem az ő életét. . . ő az enyémet. . .

Középen szakította meg beszédét, arcát kezébe rejté.

Aztán a harmadik szólalt meg, nyugodtan, szép szoprán hangon, komoly egyenletes lejtéssel:

— Szeretem. Ő viszont szeret. Legalább igen gyakran ő is azt állítja. Nem vagyunk egész bizonyosak benne. Ő soha sem hitt szerelemben. Én nem hiszek benne, mióta ő hitemet megdöntötte. Egy ólom szürke napon, a felolvasó teremben, a mikor egy náthás szónok ép abban törekedett, hogy a közönséget ál-lelkesedésre elragadjja, így szólt hozzám:

— Mindez nagyon nevetséges!

— Nagyon! — viszonzám.

Meghajította magát és láthatólag meg volt elégedve, hogy talált egy hölgyet, ki

ép oly hűvös, mint ő. Soha sem irt szerelmes levelet: én nem írok neki, ő nem ír nekem. Nem hiszünk a levelező szerelemben. Nem ismer elhalványulást, elpirulást; nem keresi sem azt, hogy közelemben legyen, sem kezem után nem nyúl; nem nyújtja karját nekem. Soha sem lelkesedik. Semmiért sem hevül. Nem ért művészethez, politikához, nem tud tudományt, Istent nem hisz: szorgos és nyugodt pusztítója mindannak, a mit mások hisznek. A kétély apostola legbizonyosabban. Fényesen mutatja ki, hogy minden hamis: hamis a természet, az erény, a szenvedély. Szép, erős, szürke macskaszemében visszatükrözik aczélos fénye megkövült lelkének. Olyan, mint aczél. Egy darabból való. Sőhajok, könyvek meg nem indítják. Nem hisz bennük. Szét fogok rajta törni, mint a sziklához dobott hajó. Mióta szeretem, lényem befolyása alatt áll, átalakulok. Nem hiszem, mit ő nem hisz, teszem, amit akar. Ha a kétségbeesett védekezés egy percében azt kérdelem tőle:

— De hát akkor mért szeretsz?

Vonakodik, zavarba jön és válaszol:

— Ki tudja miért? Én nem tudom.

Nem tudunk semmit.

És én ismétlem vele:

— Semmit sem tudunk.

El vagyunk így hallgatva, esendben, gondolatainkba merülve, két megdermett lélek, a határtalan kételygésben. . .

Ismét esend. Most egyik sem töri meg. A barnás hangulatu, meleg szobában, a háromféle szerelem ekója megcsillapult, meg mind a három, mely mindegyik magában annyira más édes testvérénél.

És mégis e három más-más szerelem tárgya — egy férfi volt.

dolga van, mint hogy megfejthetetlen problémákon töprengjen!

A két órányi fejtegetéseket a szónok hivei zajosan tapsolták és helyeselték, az elnök pedig a nagy beszédek megillető őt pereznői szünettel honorálta a beszédet.

A szünet után Horánszky Nándor beigazolta, hogy V. Ferdinánd felavatási törvénye a főhercegi minőséget, mint örökségi kvalifikációt tartalmazza, azután Thaly Kálmán világította meg a javaslatot történelmi szempontból.

Az öreg kurucz nagy pesszimizmussal úgy látja, hogy az országgyűlés be fogja cikizni ezt a törvényjavaslatot.

— Nagy örömet szerez vele a miniszterelnök a bécsi köröknek. Kérve-kérem, szerezzen egy kis önzetlen örömet a magyar nemzetnek is: hozza haza II. Rákóczy Ferencz hamvait! Segítségére állok; ismerem az ügy minden fázisát, szolgálom őt a dolgokban, mint egy misemondó gyerek.

— Ministrál is? — inceskedett a nyakas kálomistával valamelyik néppárti.

— Rákóczyért még azt is megteszem! — jelentette ki nagy derűség közben. A Ház tudatában volt annak, hogy micsoda nagy kijelentés ez Thaly részéről. Lelekesen megéljenztek érte a Rákóczy-kor derék historikusát.

A vitát holnap folytatják.

Az unokahug.

— Édesem! Ugy-e elmegyünk este a színházba?

— El, el, szivem! Azaz hogy te elmehetsz, de nekem legnagyobb sajnálatomra itthon kell maradnom!

— Itthon kell maradnod? És miért?

— Holnap lesz a vigárdosi rablógyilkossági ügy végtárgyalása. A gyilkosnak én vagyok hivatalból kirendelt védője. Beláthatod tehát aranyom, hogy hozzá kell készülnöm a védelemhez.

— Hát akkor én sem megyek! — ült le durezza a telt arcú fiatal asszonyka.

— Világért sem engedhetném meg, gyémántom, hogy az én unalmas, prózai ügyem miatt megfosszad magad egy kellemes élvezettől. János, az inas, elkísér. Én pedig majd inkább elébed megyek. Ugy-e jó lesz?

— Hát eljössz elébem?

— El, angyalom! Égni fogok a vágytól, hogy mielőbb láthassalak!

Háromnegyed hét órakor Berkes Illés ügyvéd ur leányosarozu kis felesége a hü inas kísérete mellett a színházba kocsizott.

„Édesem!

Ma tudtam meg, hogy ide érkezél. Jöjj azonnal hozzám! Egyedül vagyok. Epedve vár a te hü Illésed.“

A levélke illatos borítékba kerül s a megírt szobaleány közvetítésével a „Körül fényes“ szálló 36-ik számú szobájában egy angyalarcú szépségnek kézbesítették.

— Ah, az Illés, az én régi kedves jogász ideálom! . . . Lám, még mindig emlékezik reám! . . . Megyek azonnal és megvizsgálom!

Berkes Illés érthető izgatottsággal, lázas türelmetlenséggel ül szobájában. Hevesen dobogó szive tulárad a közeli boldogság édes érzetétől.

— Ah, csak jönne már az az isteni teremtés! Féleve mult, hogy nem láttam és a viszontlátás most még hevesebb hullámvásba hozta véretem.

De az asszony. . . a feleségem?

Eh, hát szükséges-e mindent tudni az asszonynak?

Őt is szeretem és punktum!

Kocsi gördül az udvarba. Berkes az ablakhoz ugrik s kitekint a csillagtalan éjbe.

— Ó, ő az! A kedves, az enivaló Malvin! Érzem a szivem hevesebb dobogásáról.

Az ajtóhoz siet, karjait ölelésre tárva, s czukros kis felesége simul a mellére.

— Mi. . . mi. . . mi az? — képed el Berkes. — Hát már haza jöttél?

— Igen, édesem! . . . Az első felvonás után távoztam, mert heves fejföres fogott el! . . . Aztán meg tőled távol nem is igen izlett a szórakozás. Boldogabbnak érzem magam itt melletted!

— Tyhü, az áldóját! Mi lesz itt? — gondolta el Berkes iszonyatos megrökönyödés között. Most már nem üzenhetek neki, hogy halassa el a látogatást.

— Feküdj le, angyalom, talán elmulik a fejföresöd! — biztatja feleségét,

Az asszony még erősebben simul hozzá.

— Már szünt a kellemetlen betegség, édesem! Itt maradok veled!

Berkes a pokolra kívánt minden fejföresöt.

Beszélgettek. Az asszonyka édesen, szerelemteljes szavakkal, Berkes ellenben halálos kintől gyötört.

Kopogtatnak.

— Szabad! — szól az asszonyka.

Beront Malvin s egyonest Berkeshez aker futni, de a szoba közepén meghökkenve áll meg.

— Nyomorult! — kiált furia hangon. — Hát ezért kellett eljőnnöm, hogy vetélytársamat találjam nálad? . . . Ki ez a nő?

Berkes feltalálja magát és hirtelen oda-szól:

— Ugyan édes Malvin hugom, meddig üzöd te még az ilyen kompromittáló tréfákat? . . . Van szerencsém neked bemutatni a kedves kis feleségemet.

— Berky Illésné.

— Szilvágyi Malvin unokahugom.

Jó vacsora, rokon csók. Kölesönös kien-gesztelődés.

— Te Illés!

— Mi az, lelkem!

— Ezt az egy ostohaságotat még csak elnéztem, mert nem akartam botrányt előidézni. Vedd tudomásul azonban, hogy engem nem lehet ám unokahugokkal megvakítani. Hezd tudomására ennek is, hogy ide be ne tegye többé a lábát.

— Ó te édes, te drága, te szent!

— Nono!

— Imádlak, szeretlek s egyedül csak érted élek és esküszöm, hogy többé nem csaplak be unokahugokkal.

Malvin nagyságának még aznap kölesönös egyetértéssel kiadták az utat.

Berkes ur azóta hűségesen elkísérgeti a kis feleségét a színházba. Ez a furesa kaland végképen kigyógyította.

Vidám diák.

SZÍNHÁZ.

Könyvtárnok. Moser kitűnő vigjátéka, a „Könyvtárnok“ került tegnap színre. Az előadásra elég számú közönség gyűlt egybe, habár a Könyvtárnokot jobb előadásban is láttuk már. A szerepek nem voltak megfelelő erők kezében és ezért vészett az előadás értékéből. A szereplők közül T. Halmy Margit, Kiss Irén, Pataky Béla, Sziklay, Odry voltak azok, kik az előadást élvezhetővé tették. Kiss Irénnek csak azt ajánljuk figyelmébe, ha vén kisasszonyt játszik, nem föltétlenül szükséges, hogy hangját elváltoztassa. Alakításának becséje úgy is meglesz, ha természetes hangon beszél. Tanay utóbbi időben tuloz s ezzel játékát lerontja. Tegnap is ezt tapasztaltuk. Szabó Irma nagyon hiányzik a társulatból. Vigjáték nélküle nálunk nem adható sikeresen elő. Az ő szerepét más hiányában Bárdos Irma játszotta. Gyöngye kísérelt volt csupán. Sokat kell még tanulnia,

hogy ilyen szerepek eljátszására vállalkozhassék. Szathmáry, Nagy Gyula szintén nem érezték jól magukat szerepeikben.

A száműzött klakk. A bécsi opera példáját követte a párisi Opéra Comique is. Albert Carré igazgató egyelőre csak a kiállítás tartamára tiltotta meg színházában a klakot, de hogy az intézkedés kitűnően bevált, a jövőben is érvényben hagyatja.

A debreczeni képkiallítás.

— Vigaszalás egy kitűnőségnek. —

Debreczen, november 8.

A „Debreczeni Hírlap“ nov. 7-én megjelent számában „Műpártoló egyesületek s mi kell a magyarnak“ ezimen a közélet egyik kitűnősége — így olvastam, — azt írja, hogy felve néz a helyi tárlat elé.

Nekem ugyan nincs szerencsem eme kitűnőséget ismerni, de mint festő és az itteni képzőművészeti kiállítás rendezője kötelességem bátorítani, hogy ne féljen.

Szánakozással olvastam e cikket!

A magyar alföld metropolisa, Debreczen rég időkől nevezetes szerepet vitt a tudomány terjesztése körül. Az új század küszöbén ime egy más feladat is vár reá. Fejleszteni a magyar művészetet. A helyi képkiallítás rendezése körül már eddig is örvendetesen tapasztaltam úgy a hatóság, mint a város közönsége körében a lelkes pártfogás és meleg érdeklődésnek elismerésre méltó jeleit. És most ime egy ijesztő tiltakozás hangzik, mely elkedvetlenítőleg akar hatni a nemesen érző közönségre, midőn az akcióba szándékozik lépni egy nemes kulturális czél érdekében.

Hogy tiltakozó szózatának ijesztgető szurós végét lefaragjam, nem teszek egyebet, mint kimutatom azon bámulatatos tájékoztatatlanságot, mely az illető kitűnőségnek egész közleményét átlengi.

A bölcs is tévedhet, nos hát nem csoda akkor, ha a kisebb kaliberű kitűnőség is megbotlik.

A Műbarátok Köréről azt mondja, hogy megalakulása óta nem adott magáról életjelet; felvilágosításul kijelentem, hogy a Műbarátok Köre évenként három ezer korona ösztöndíjat ad tehetséges művészek további kiképzésére. Ezenkívül ugyancsak évenként több ezer korona értékű műtárgyakat vásárol. Ugy hiszem, ez elég életjel.

Megengedi az ismeretlen kitűnőség, hogy van egy pár jeles művészünk, de mégis művészeink hibájának rója fel, hogy a közönség művészi becsü képek helyeit gyakorlati értékű tárgyat vesz. A képvásárlás pangása nem a művészek hibája, ennek gyökere a társadalomban van, mely még nincs hozzá nevelve ahhoz, hogy szükségét érezze az aeszthetikai szépségnek. Ezért nem vesz képet a közönség és ezért szűkölködik a magyar művész.

Már magában az is nagy botlás a cikkiró részéről, hogy a képvásárlás pangásáért a művészt hibáztatja, holott egy kitűnőség gyanánt elismert férfiúnak az ily nagyfontosságú kulturkérdésekkel némi képen tisztában kellene lenni, pedig a fölött már rég napirendre tértek a hivatottak, hogy a képvásárlás pangása a társadalomnak fent jelzett közönyében van. Még nagyobb botlás az, midőn a magyar művészetről olyat mond, hogy ijesztően hanyatlik és a szecesszió labirintjába tévelyedett. Ezt már senki sem hiszi el ez ismeretlen kitűnőségnek, annál is inkább, mivel művészeink a

párisi kiállításon, hol az egész művelt világ művészeinek színe-java összpontosult, oly fényes diadalt arattak.

Ily körülmények között akad valaki, a ki kitűnőség léttére is félve néz a kiállítás elé!

Ne féljen az illető, megvizsgáljuk már azzal is, hogy nálunk nincs szecsesszió, a helybeli tárlaton pedig oly nevű művészek vesznek részt, mint: Dudits Andor, Raditz Ottó, Spányik Kornél, Hegedüs László, Bruck Lajos, Stetka Gyula, Zemplényi Tivadár, Aggházy Gyula, Ujvári Ignác, Balló Ede, Nadler Róbert, Kimnach László, Szenes Fülöp, Edvi Illés Aladár és még számosan.

Rosz ezélnak szolgál a cikkiró akkor is, midőn liberum non vetót kiált már most, mikor a Debreczeni Képzőművészeti Egyesületnek csak eszméjét kezdik pengetni. Fájdalom, nagyon messze vagyunk még a megalakulástól és teljesen érthetetlen előttem, hogy a cikkirót már fel is szólították az egyesület megalakítására, holott ez az ügy még ezután fog megindítani az arra hivatott és már kiszemelt egyének által.

Engedje hát meg ismeretlen kitűnőség, hogy megvizsgáljam, mert a helybeli képzőművészeti kiállítás 1-ső rangú vidéki kiállítások közé tartozik, a mely tisztán elismert, kitüntetett és a magyar nemzeti muzeumban képviselt művészek alkotásait mutatja be a nagy közönségnek.

Végül azt az egyet vagyok bátor megjegyezni, hogy ha ilyen kitűnőségektől függne a magyar művészet sikere és jövője, nem az alföld metropolisában, de még Párisban sem lehetne kiállítást rendezni.

Németh Lajos
festőművész,

a debreczeni kiállítás rendezője.

HIREK.

— **Közjegyzők kongresszusa.** A magyarországi kir. közjegyzők a közjegyző intézmény főnállásának huszonötödik évfordulója alkalmából általános közjegyzői kongresszus egybehívását határozták el, hogy a huszonöt éves közjegyzői gyakorlat tapasztalatai alapján az intézmények bajait megbeszéljék, ezek orvoslásának eszközeit megjelöljék és a szükséges reformjavaslatokat megtegyék. E kongresszus ügyeinek előkészítése végett az ország 10 közjegyzői kamarájának 55 delegált tagja közös bizottsággá alakult, mely Rupp Zsigmond, mint a budapesti közjegyzői kamara elnökének elnökle a Budapesti központi városházán folyó hó 3-án és 4-én tartotta üléseit. Ez az előkészítő bizottság alapos és tárgyilagos tanácskozás után a kongresszus programját, különösen a közjegyzői hivatás minden ágát átkaroló reformjavaslatokat megállapította. A kongresszus folyó évi december 8-án és 9-én lesz Budapesten. Részvételét a magyarországi kir. közjegyzők legnagyobb része már előre bejelentette.

— **A lovasrendőrök helyzete.** A lovasrendőrök kérvényt adtak be a városi tanácshoz, a melyben lótartási átalányt kérnek. Nagyon is rájuk férne, ha a tanács megfontolná a kérelmezők nyomasztó helyzetét, mert 450 forint fizetésből, ha ebből kerek 295 forintot lótartásra s más illyesfélére kell kiadni, a megmaradt 175 forintból, különösen ha családos ember is az illető, bizony alighanem lehetetlen tisztességesen kijönni. Hisszük, hogy kérelmük nem fog süket fülekre találni.

— **Elítelt rágalmozó.** Tóth Antal géptulajdonos azzal rágalmozott két napszámot V e z e n d y Sándor tanyásgazda előtt, hogy azok tőle cséplés alatt egy zsák

buzát elloptak s azt maguk közt felosztották. Vezendi a Tóth biztatására bűnvádi feljelentést tett a két napszám ellen s Tóth vallomását a törvényszék előtt is fentartván, esküvel is megerősítette. A tárgyalás folyamán azonban kiderült, hogy a két megrágalmazott ember a lopottnak tartott buzát tisztességes munkával szerezték s Tóth csak rosszakaratból vádolta őket. Időközben a két napszám is megindította Tóth ellen az eljárást becsületsértés miatt. A törvényszék tegnap ült össze a rosszakaratu ember ügyében s rágalmozásért, hamis tanuzásért nyolcz havi börtönrre ítélte Tóth Antalt.

— **Gondatlanságból — gyermekének gyilkosa.** Mult év december 10-én történt az Atkosföldön levő Barcsai tanyán. G u g i Sándor majoros gazda Barcsai Imrénének az előszobában letett fegyverét magához vette, hogy a másik szobába vigye, ahol a fegyverek állottak. A mint az ajtón belépett, a töltött fegyver az ajtófélfához ütődött s eldördülvén, az udvaron játszadozó három éves Erzsike nevű leányát megölte. A golyó az ártatlan gyermek fejébe furódott s abban a pillanatban szörnyet halt. A kétségbeesett apa önként jelentkezett a csendőrségnél, s ma a bíróság előtt jelent meg. A törvényszék felmentette a szerencsétlen embert. Az ítéletben az ügyész is megnyugodott.

— **Párbaj kritika miatt.** G u l y á s István dr. tanár, a „Debreczen“ munkatársa és L o v a s s y Zoltán kereskedő, a Bosznay J. és Társa cégnél — ma délelőtt kardpárbajt vívtak. A párbajban L o v a s s y Zoltán sérült meg, kezefejére kapott vágást. A párbajra okot egy, a „Debreczen“-ben megjelent kritika szolgáltatott. A helybeli kereskedő ifjak egyrésze egyik színművészről fellépése alkalmából annak tiszteletére tüntetést rendeztek a színházban s verseket is osztogattak a közönség között. Gulyás István a tüntetést izetlennek nevezte s a verset is megkritizálta. A kritika ezt a részét s a versre alkalmazott megjegyzést a tüntetés rendezői sértőnek találták s elégtételt kértek a kritika írójától. A rendőrség is tudomást vett a párbajról, de megakadályozni nem tudta, — későn érkezett.

— **A hólapda eltöltése.** A hivatalos lap körrendeletet közöl, melylyel a kereskedelemügyi miniszter betiltja a szelvény („lavina, hólapda“) rendszerrel való kereskedést. Ez a rendszer abban áll, hogy a kereskedő bizonyos számú és értékű szelvényből álló füzeteket bocsát ki, oly feltétel mellett, hogy egy-egy szelvényfüzet tulajdonosa, ha a füzetben levő szelvényeit egynek kivételével tovább adja és a szelvénytulajdonosok, a nekik eladott szelvény-füzetet ismét beváltják, azaz értékesítik úgy, hogy egyetlen szelvény kivételével ők is továbbadják azokat, az első eladó a megmaradt egy szelvény ellenében megkapja a kikötött és a értékét messze tuhaladó áruzárt. Ez a dolog természetesen igen előnyösnek és jónak látszik, de ha utána számítunk, kitűnik, hogy az áruzárt az eladónak igen szép hasznot hozott.

Mivel az ilyen adás-vétel a közönség megtévesztésére alkalmas és előmozdítja a tisztességtelen versenyt, — a miniszter megtiltja az iparhatóságoknak az ilyen engedélyek kiadását és elrendeli a kibocsátottak visszavonását.

— **Polgári asztaltársaság.** Az asztaltársaság tagjai tisztelettel felkértenek a folyó hó 10-én szombat este 8 órakor tartandó „nagy vitaestélyen“ okvetetlen megjelenni. Az elnök.

— **Az a nyomorult Gödöllő.** Nagy Mihály debreczeni illetőségű csavargót kényszer utlevéllel szállítottak haza Debreczenbe Gödöllőről, mert kolduláson kapták.

A főkapitány rászól az elébe vezetett csavargóra:

— Már megint hazatolonoztál? Na te

ugyan szép híret viszed Debreczennek mindenfelé!

— Ugyan ne bosszantsék legalább a tekintetes főkapitány ur, — válaszol bosszus ábrázattal — egész Pestet végig koldultam s nem volt ház, a hol meg ne fordultam volna s abban a nyomorult Gödöllőben már a második háznál rajtavesztettem.

— **Vivómester és színész.** Ismert fővárosi vivómester szökött meg a minap néhány inkorrekt ügynök és családjának hátrahagyásával, egy tizedrangú színházi csillaggal. Robelly Jenő, akinek mostanában a Hunyady-téren volt vivóterme, jó ideje vizsonty folytatott Almási Lolával, a Vígsház volt tagjával. A vivómester, a kinek anyagi viszonyai már rég ziláltak voltak, utóbb a leginkorrektebb eszközökkel szerzett pénzt, hogy költséges passzióit kielégíthesse. Család uton házat, birtokot szerzett és ezekre kölcsönöket vett fel, vivótermében könyvelőt, szolgálkat alkalmazott és eliskasztotta ezeknek a kaucióját, végül pedig váltókat hamisított s így közel harmincezer korona erejéig károsította meg áldozatait. Robelly a napokban itt hagyta feleségét és két gyermekét és nyomtalanul eltűnt a fővárosból. Vele együtt távozott Almási Lola, a ki tavaly nyáron még egy csehországi fürdőben bolondította maga után a kalandvágyó fiataliságot. Robelly állítólag Olaszország felé vette útját, míg Almási Lola Bécsből írt szüleinek, hogy szerződést keres valamelyik színháznál.

— **A hólapdás imádság.** A hólapdás rendszer kezd legújabbán átcsapni a vallás meggyéjére is. Ez a mód eddig kalmár népek sajtásága volt s néppárti kortesek meg svájezi órakereskedők foglalkoztak vele, — most azonban kezd más irányban is teret foglalni. Ebben azonban már némi misztikus vonás is van, mert nem lehet tudni, hogy honnan ered és mi a tulajdonképeni célja? Debreczeni asszonyok és leányok sürün kapnak mostanság leveleket és képes levelezőlapokat a következő tartalommal:

IMA.

Oh édes Jézusom hozzád könyörgök, oh nagy Istenkönyörülj rajtam és az egész emberiségen. Tisztíts meg minden bűntől Te szent neved által most és mindörökké. Amen.

Ezen imát 9 napon át naponta el kell imádkozni és naponta egynek elküldeni. Ezt az imát a bécsi érsek kapta, ő küldte szét. Ellenben aki nem terjeszti, bünt követ el. Aki terjeszti, annak valami óhaja teljesül.

Ismeretlen kezek küldik szét százával ezeket az imákat, melyekből több mutatót küldtek szerkesztőségünkbe sakadnak könnyen hívők, a kiket megijeszt a bűntudata. Aztán terjed a hólapda ismert módszere szerint az ima, a miben magában véve nincs semmi különös. Csak olyan az, mint a többi, érdekessé csupán misztikus terjesztési módja teszi. De a benne rejlő fenyegetés egyszerűen nevetséges, hiszen van az égi gondviselésnek más dolga is, minthogy bűnül rójjon fel olyasvalamit, a mit együgyű, fanatikus lelkek deklarálnak — tisztán unaloműzésből — véteknak.

— **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.** Ertesítetnek a t. tagok, hogy a Deák Ferenc-utcai izr. templomban az istentisztelet további rendelkezésig a következő időben fog tartatni: Köznapokon reggel egy negyed 7 órakor, d. u. fél 5 órakor. Szombat és ünnepnapokon d. e. 9 órakor, d. u. fél 4 órakor. Péntek és ünnepnapokat megelőző este 4 órakor.

— **Az angol társalgókör** november 11-én (vasárnap) délelőtt 11 órakor a kör helyiségében közgyűlést tart, melyre a kör tagjai teljes számmal való megjelenésre kértnek. Tárgy: egy fontos indítvány.

x **Prerauban** (Morvaország) folyó év szeptember 26-án oly borzasztó jégeső volt, a melyhez hasonlóra még a legöregebb ot-taniak sem emlékeznek.

Több mint 20 percig galambtojás nagyságu jégek estek, melyek az egész vá-ross összes házainak közönséges üvegezé-sü tetőablakait bezúrták.

Kívételt csak a Weigl I. cs. és kir. udvari kocsigyár „**Siemens**” sodronyüveg ablakai képeztek, melyek a **Neusattel**-féle elbogeni (csehországi) üvegyár sodronyüvegtábláival ellátottak voltak, ezekben kár nem történt.

Ez is bizonyítja, mennyire ellentálló képességű és törhetetlen a **sodronyüveg** és ez az oka, hogy az általános érdeklődést magára vonta, mint ahogy meg is ér-demli.

— **Poéta cseléd.** A Súlyomvidék című Devecserben megjelenő újság szerkesztő-ségébe minap egy úri háznál szolgáló cseléd-lány kopogtatott be s egymaga írta versét adta át, melyet aztán a lap ki is nyomtatott. A versben annyi egyszerű báj és hangulat van, hogy érdemes reprodukálni. Ime:

Kis kertemben álldogálok,
Hulldogálnak a virágok,
Siró szele leng az ősnek
Temetésre készülődnek.

Hire sincs a kikeletnek,
Hervadt szirmok leperegnek,
Elfakultan sirba térnek,
Mint a boldog gyermekévek.

Kis virágim, ne féljetek,
Bár a halál jött értetek,
Hó megolvad, tavasz ébred
S feltámadva újra éltek.

Csak nekem nincs mit remélnem.
Oda boldog ifju éltem,
S bár még most is vissza várom
Soha többé nem tatálom.

Szép Róza.

(Ez a poéta-cseléd neve.)

x **Szép bajusz** leggyorsabban és leg-biztosabban nyerhető a híres **Hajdusági pedró** használatával, mely minden **bajusz-pedró készítmények között a legjobb!**

A bajuszt szép állásban tartja, nem törí, nem tépi ki és **soha sem keményedik** meg.

Teljesen ártalmatlan növényi anyagok-ból készül, **terpentint** nem tartalmaz, igen kellemes illatu és **soha sem avasodik** meg.

Egy doboz ára: fehér és barna szín-ben 40 fillér. Kapható: Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerárban, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerárban H. Szoboszlón.

x **Az első leánykiházasítási egylet-nél** ez évi október hónapban 1276 jutalék-rész iratottatott be és nászjutalékok fejében 27.7171 K. 55 fillér fizettetett ki. 1900 január 1-től október 31-ig beírt összes jutalékrészek száma 12.555. és a kifizetett nászjutalékok összege 886.972 K. 86 f. Debreczen és Hajdu-megye vezérképviselője Baum Miksa Mikló-s-uteza 11. sz.

Képes levelező-lapok legújabb és legnagyobb választékban csak a Csokonai-papirkereskedésben kaphatók.

A kínai háboru.

— *Expresz tudósítás.* —

Budapest, november 7.

London, november 7. Campbell tábor-nok táviratozza: Vangkiakauba, a paotingfui lápokat Tiencsinnel összekötő folyótól délre, érkeztem. A csapatok jól vannak. Az itteni jámenben iratokat koboztam el, a melyek meggyőzően bizonyítják, hogy az innen délre eső Venhszien város lakosai minden-féle módon támogatták a boxereket. Jónak láttam, hogy minél maradandóbb hatást gya-

koroljak a kínaiakra és ez okból lerombol-tattam az észak-keleti és észak-nyugati bás-tyákat és a város északi falát. Ma reggel fölgyújtattam Linhoesvangot, egy erődített boxerfalut, amely Vangkiakautól északra van. Sok fegyvert és lövészt foglaltam le. A boxerek megérkezésünk előtt elhagyták hadállásukat, elásták fegyvereiket és elszé-ledtek a környéken. A benszülött kereszttyé-nek azt mondják, hogy ennek a boxererő-dnek az elpusztítása az egész kerületben jó hatást fog tenni.

London, nov. 7. A Standard jelenti Sanghaiból: Langesauból, Kanszu fővárosá-ból jelentik kínai forrásból, hogy Tuan her-czeg arra átutazott és a felső Hoangho mel-lett lévő Ninghsziafuba érkezett. Állítólag szerzetesnek öltözve utazott Tungfuszang tábornok oltalma alatt, aki az özvegy esá-szárnétól két hónapi szabadságot kapott. Junglu nem akar Szinganfuba menni, mert fél a boxerektől, akik őt árulónak nevezik. Idevaló kínaiak azt mondják, hogy Lucsuan-lin, Kianszu volt kormányzója, akit a ke-reskedelmi hivatal elnökévé nevezték ki, még nagyobb ellensége az idegeneknek, mint Kangji volt.

Szentpétervár, november 7. A vezér-ker mai jelentése szerint mult hó 30-án egy kis boxercsapat jelent meg a kvantugi terü-let határán, Szanszanniautól nyolcz versz-nyire. Mikor a határállomás főnöke erről értesült, egy gyalogságból, lövészekből és kozákokból álló hadoszlopot küldött ki, hogy szabadsítsa meg Dadszien és Dadun határ-széli falvakat, a melyeket a boxerek meg-szállottak. A hadoszlop megtámadta a fal-vakat és elkergette a boxereket. Sok fegyvert és töltenyt is zsákmányoltak. Mult hó 29-én egy felszárad lövész és néhány kozák Szang-csainank közelében francia hittérítőket szabadítottak ki püspökükkel egyetemben a boxerek kezéből. 31-én ugyanaz a csapat összeütközött egy 500 főnyi erős boxercsa-pattal, a mely elsáncolta magát. Kemény harc után az oroszok elfoglalták a sánczo-kat. Az oroszok vesztesége két halott és tizenkét sebesült.

London, nov. 7. A Times-nak jelenti Pekingből Takun át: Az idegen követek előzetes tárgyalásai lassan haladnak. A kö-vetek minden javaslatot és pótást bemutat-nak kormányuknak, ami a tárgyalást na-gyon késlelteti. A mai összejövetelen az angol követnek azt az indítványát tárgyal-tak, hogy az előzetes békeszerződésbe olyan záradékot vegyenek föl, a mely szerint Kína kötelezi magát, hogy a kereskedelmi szerző-déseket reformálja. Ennek az a célja, hogy Kinát kényszerítsék bizonyos visszasságok megszüntetésére, a melyek a kereskedelmet most akadályozzák. Noha Kína már kijelen-tette erre való hajlandóságát, ma mégis el-lenzésre talált az indítvány. Kétséges, vajjon ezt az indítványt fölveszik-e az előzetes békeszerződésbe, noha később minden ke-reskedő állam akar majd új kereskedelmi szerződéseket. Pichon francia követ még lábadozó félben van s azért nem vehet még résztbő tapasztalataival és széleskörű ismere-tével ezekben a tanácskozásokban. A kö-vetek kétszer hetenkint tartanak összejö-vetelt.

KÖZGAZDASÁG.

Szőlőink rekonsztrukciójára.

Lázás munka folyik országsszerte a filloxera által elpusztított szőlők felújítására. Ma még nem, de idestova ugyanakkora szőlőterülete lesz az országnak, mint volt a a filloxera pusztítása előtt, a mikor majd csak arra kell vigyáznunk, hogy egy má-sodik filloxera invázió az óriási befektetést és munkát ne tegye ismét tönkre. Annak, hogy az ország szőlőterületét a filloxera ilyen hamarosan tönkretette, legtöbb oka az, hogy szőlőink borzasztóan el voltak hanyag-olva, a talaj ki volt zsarolva; a szőlőnek faja és gyökérzete silány s így természetes,

hogy a filloxera könnyedén elpusztította. Hogy nem minden szőlővel bánt el ilyen könnyedén, annak a napokban láttam igen szép példáját Erdélyben egy középbirtokos 7 holdas szőlőjében. Ez a szőlő, dacára annak, hogy a folytatását képező községi szőlőkben évek óta pusztít a filloxera, — filloxeramentes, gyönyörűen fejlődött s hü-velykujnyi vastag fát növeszt. Pedig a tu-lajdonos csupán dus trágyázás s igen intenzív műveléssel védekezik annyi év óta már a legszebb eredményyel.

A szőlő trágyázása s megfelelő mive-lése tehát nemcsak nagy és egyforma ter-mékeket biztosít, de filloxera pusztításának is gátat vet s ha teljes és biztos védel-mül talán nem is szolgál, de ar-ról biztosítja a tulajdonost, hogy szőlője hosszasan fog ellentállani s így megvédheti az átoltás vagy más módon, anélkül, hogy e kiadásokat jelentékenyebben megérezné, mert a folyton termő szőlő jövedelmének csak egy részét kell felújítás, illetve átoltásra fordítani.

Kétséget sem szenved tehát, hogy szőlőinkről nagy terméseket csak úgy remél-hetünk, ha kellő mély művelés, illetve kap-lás mellett elegendő mennyiségű trágyával is ellátjuk azt. Három évenként 300 méter-mázsas az a minimális mennyiségű istálló-trágya kat. holdanként, a melyet a szőlő igényel, de még ezen mennyiségű trágya mellett sem adhatja állandóan a legnagyobb termést. Ezen trágya mennyiséggel évente 25 kg. foszforsavat, 60 kg. kálit és 50 kg. nitrogént juttatunk a talajba. S tényleg a szőlő nem von ki a talajból évente 25 kg.-nál több foszfort, mégis ezélszerűbbnek bizonyult jóval többet adni, mert minél ha-marabb felvette a töke a neki szükséges foszforfoszav mennyiséget, annál hamarabb képes lesz a neki szükséges káli- és nitro-gén mennyiséget is felvenni, illetőleg érté-kesíteni, annál hamarabb fejlődik tehát, annál biztosabban érleli a fáját és hoz te-mést, ez okból tehát évente 40—50 kilogramm szuperfoszfátot kell az istállótrágyázás da-czára is kat. holdanként adni. A kálimeny-nység sem elegendő, a melyet az istálló-trágyában adunk s szükséges azt még mint-egy 40 kg. kálival pótolni.

A kellő időbeni szőlő érés s a must magas cukortartalma csak akkor érhető el, ha káliban nincsen hiány. A szőlő még ak-kor is meghálálja a kálit, ha a talaj elem-zés esetleg nem mutat fel káli hiányt, 100 kgr. 40% os kálisó ennélfogva normalis adagnak tekinthető. Az istállótrágyának azonban nitrogén tartalma sem elegendő s különösen, ha az silány minőségű, a szőlő faja nem fog elég erőteljesen fejlődni. Az istállótrágyán kívül kat. holdanként 40—60 kgr. chilisalétromot szükséges a szőlő.

Ilyetén módon kell tehát a szőlőt ok-szerűen trágyázni, de nem szabad feledni, hogy bár ez felette fontos, de mégsem egye-düli tényező a szőlő jókarban tartására. A helyes metszés mód, a talaj kellő megmun-kálása, a szőlőfajta specifikus termékeny-sége szintén tekintetbe veendő, a melyek ugyancsak közreműködnek a szőlő jövedel-mezőségére.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **A leghüségesebb férj.** E czímmel Reed Jonathan brooklyni polgár dícsere-dhetik. Őt évvel ezelőtt elhunyt feleségének halálós ágyán azt a szent fogadalmat tette, hogy halála után sem fog tőle megvál-ni. Ezt a fogadalmat meg is tartotta. Az asz-szony földi maradványai egy érczkoporsó-ban nyugszanak, melynek födelén kristály-üveg ablak van és így az özvegy bármikor is megnézheti a szeretett elhunynak mu-miaszerű arcát. Az Evergreen-Cemebryben Reed saját tervei szerint egy épületet emelt, mely csak egy tereméből áll. Egyik sarkában két érczkoporsó van. Az egyik az elhunyt földi maradványait foglalja magában, a má-sikat pedig Reed a maga számára készíttette. Mindkét koporsó felett ezüst himzésű takaró-terül el. A koporsók mellett szekrény van

melyben mátkakorabeli levelezésüket és az elhunyt kedvenc tárgyait tartalmazza. A temető terem különben izlésesen és finoman van berendezve. Kényelmes ágy, egy pamlag asztallal, székek és más butorok találhatók a teremben. Ezt a nem kellemetlen benyomásu termet Reed felette ritkán hagyja el és akkor is csak néhány órára. Kezdetben sok nehézséget okozott e különöznek a rendőri beavatkozás, mivel nem akarták neki megengedni, hogy a temetőben lakjék. De végre megengedték, hogy soha se vájon el szeretett, elhunyt feleségétől.

* **Csak udvariasan.** Kinesesné: Egyetlen leányom sorsáról van szó... De nem fog-e ön engem anyósának tekinteni?

Kérő: Oh, asszonyom, hiszen csak azért kérem meg kedves leányát, hogy olyan anyósom legyen, a milyen ön.

* **Képviselő a bíróság előtt.** Demblon belga képviselő a brüsszeli kamara egyik viharos ülésén nekiment Wiart nevű kollégájának és megütötte. Ezért a bíróság elé került, a mely elítélte 200 frank pénzbírságra és egy havi fogságra, de a halasztási kedvezményvel. A törvényszék elnöke, a mikor az ítéletet kihirdette, úgy beszélt a képviselőhöz, mint akármilyen más közönséges vádlotthoz és egyszerűen vezetéknevén szólította:

— Demblon, — szólt, — a bíróság önt elítélte; az ítéletet nem hajtják végre, ha ön öt éven belül nem ismétli a büntetendő cselekményt. Figyelmeztetem tehát, hogy ezentul nyugodtabban viselkedjék a kamarában és főleg tartózkodjék ellenfeleinek sértegetésétől.

* **Öszinte.** Vendég (tanulmányozva az étlapot): Kellner! itt van két hatos, mondja, mit ajánlhat nekem legjobban?

Pincéz: Menjen más vendéglőbe.

* **A feltámadt halott.** Különös dolog történt Singletonban. Az ottani rendőrséget értesítették, hogy a Hope-hegyen egy hullát találtak. A halott neve Dunn és földi életében favágó volt és mikor barátai meg akarták látogatni, holtan találták erdei kunyhójában. A rendőrség másnap kiment a halottkémmelel Dunn viskójához és koporsót is vittek mindjárt magukkal. Kimért lépésekkel közeledtek a viskó felé, mint már az ily alkalomkor szokás. De mikor be akartak lépni a kunyhóba, borzasztóan megijedtek, mert a halottnak hitt Dunn asztala mellett ült és jóízűen falatozott. Szegény csak tetszhalott volt. De míg a vizsgálati bizottság a koporsóval megérkezett, ismét magához tért és mivel 2 nap óta nem evett, hát képzeltető, hogy hosszú álmából való fölébredése után első dolga az volt, hogy egyék. Koporsóját nem a legbarátságosabb szemekkel vizsgálta, de nemzokára visszatért régi jó kedve. Elmondta, hogy két napja oly érzése volt, mintha a keze a csuklójáig elaludt volna. Ami azután történt, arra már nem emlékezik. Mikor fölébredt, csak azt hitte, hogy a rendesnél több időt aludt.

* **Szivességből.** X. (egy embert ismerősének tartva): Ah! jó napot Bandafi ur! Már egy örökkévalóság, hogy nem láttam. No de most jöjjön bn egy iller borra.

Y.: Uram, én nem vagyok Bandafi, hanem egy liter borra azért szívesen bemegyek.

REGÉNY.

Tengeri betegség.

(Elbeszélés.)

— Egy orvos élményei. —

Németből: *Dr. Ujlaki Hugó.*

(Folytatás.)

11.

Helén atyja mellett ment. Nehányszor kérdőleg tekintett rá. Hát atyja semmit sem vett észre? Képes-e ezt helyesolni? Unokahugától? Oly hölgytől, ki védelmére van bízva és így érte felelős? De nem, ő nem

vett észre semmit. A legvidámabb arczával cigarettázott és engedte azt megtörténni, aminek... ah... szörnyü végének kell lenni.

Látta most, hogy Berta valóságos kazár hölgy. Szent kötelességének vélte, hogy a férfit, ki a behálózás veszélyének tette ki magát, intse és pedig még ma.

Erre persze nem talált most oly hamar alkalmat, amint remélte, mert Berta a doktort egy pillanatra sem hagyta magában.

A „Pyrolát“ keresték, a borkumi dúnák illatos virágát.

Végre elérkezett a sóvárgott kedvező pillanat.

— Ide! Egész virágfészek! — kiáltá és ezuttal a doktor volt az első, ki hívására odasielt.

— Santen ur, valamit közölnöm kell önnel, — sugta csaknem aggóva, a mint odaért.

— Velem? Mi legyen az?

— Nem most, unokanővérem már jön, kérem később!

A doktor arczán meglepetés tükröződött vissza, azután azonban, midőn Berta odajött, oly különös buzgalommal kereste a pyrolát, hogy Helén kitalálni vélte, kinek a számára szedi. Csakugyan, a virágokat Bertának adta át, neki, a círcének.

Helén elhatározása most még szilárdabb lett és nem sokára a végrehajtásához is fogott.

A doktor a virágnak csak felét adta Bertának és most ő hozzá, Helénhez fordult, hogy a másik felét neki nyujtsa át.

— Jöjjön, nagysád, ma még nem is beszélgettünk együtt, — mondá a doktor Helénhez.

Berta azalatt nagybátyja karjába kapaszkodott.

Helén ekkor időrendben mindent elbeszél a doktornak; a hallottak legkülönbözőbb benyomásokat tettek rá. Először élénk érdeklődés, vidám mosoly, azután csodálkozás látszott arczán. Végre megállott és egész hangosan így szólott:

— Lehetetlen, hiszen ez remek tréfa. Valóban érdekes!

— Tréfa? — kérdé Helén meglepetve.

— Nos igen... természetesen. Ez nagyon kedves dolog.

— De doktor ur, igazán nem értem! Én attól féltém, hogy közlésem...

— Le fog sujtaní? Nem. Kérem, ne haborodjék fel annyira, Oldekopp kisasszony, legyen türelemmel, míg Lohengrinkorszalom elmulik. Ah, oly nagyszerű dolog ez! — ismétlé még egyszer nevetve.

— Köszönöm szépen! — mondá aztán hirtelen, majdnem komolyan és kezet nyujtott neki.

Mig Helén azon gondolkozott, hogy közlése miért keltett a doktorban oly derűtiséget, ez újból a Berta oldalán termett.

Helén szája körül kelletlen kifejezés jelent meg. Folyton azokat nézte.

Oh Istenem, hát oly rossz ember volna ez, hogy daczára annak, hogy... Hiszen ez borzasztó volna!

Igen, most felösmerte e férfi elvetemdettségét a békés, vidám álarcz alatt. Oh, most még egyszer Bertát kell figyelmeztetnie, mielőtt késő nem lesz.

Hallgatva ment atyja mellett. Ez még mindig nem látszott sejteni... szegény ember. Mennyire megrémülne! De legalább ő, Helén, akart éber lenni, szemeit nyitva tartani.

Eközben Berta és a doktor a legvidámabb hangulatban jó darab utat tettek előre.

A Viktoria magaslathoz szálltak le a partra és épen a férfifürdőhöz értek, midőn egy sürgönykihordó lépett Santen urhoz.

— Jó ideje keresem már önt, uram — mondá.

A doktor elolvasta a sürgönyt.

— Végre! — mondá aztán mintegy magához beszélve. — Nagyon alkalmas, ez jó, lehet.

— Mi az? — kérdé Berta.

— Ne kérdezzen még, kérem. Szerencsés véletlen játszik kezemre s megerősít reményeimben, melyekben nagysád oly kiváló szerepet...

Nem fejezte be a mondatot. Hangja mily komolyan esengett hirtelen, mily fátolyozott lett tekintete, mily nedves fényben irányozódtak szemei a Berta arczára! Még soha sem volt ilyen.

— Istenem! — kiáltá Berta megröppenve.

— Legyen türelemmel. Berta kisasszony, oh mennyire örülök, hogy nem sokára már beszélhetek!

Bensőséggel nézett rá.

— Most mindennek meg kell változnia, mindennek, — sugá dallamos hangon a Berta fülebe.

De most nem volt idő arra, hogy vielkedésének okát tőle megkérdezze.

— Mintha valami örvendetes dolog volna, — kiáltotta az odasielő Helénnek és atyjának, — hogy még ma elutazik.

(Folyt. köv.)

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 42.

Bérlet 34-ik szám „A“

Holnap, pénteken, november 9-én:

Essex gróf.

Történeti színmű 5 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Erzsébet . . .	Komjáthyné	Rutland . . .	Fái Flóra
Essex gr. . .	Komjáthy J.	Nothinham . .	Broznyay A.
L. Burleigh . .	Bartha István	Sir Ralph . . .	Ist. Szalmáry
Lord John . . .	Országh B.	North	Karacs I.
Sir Walter . . .	Odry Árpád	Cuff	Tanay Fr.
Southampton . .	Pakáci B.	Jonsthán . . .	Nagy Gyula

Holnapután, szombaton, november 10-én:

Boccacció.

Nagy operette 3 felvonásban

Színházi műsor.

Vasárnap, nov. 11 én, két előadás; délután 3 órakor félhelyárral: **Egyiptom győnye.** Operette 3 felvonásban. — Este 7 és fél órakor, bérletszünetben, ujdonságul először: **A tákácsok.** Színmű 5 felvonásban.

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

12170. tkv.
1900.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék, mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Debreczen szab. kir. város Somogyi Lajosné Hornyák Zsuzsanna végrehajthatónak mint kk. gyermekei gyámja elleni végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék a debreczeni kir. járásbírószék területén levő, a debreczeni 361. sz. tjkvben A. + 374. hrsz. alatt foglalt ingatlanra 2246 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendeltetvén, annak foganatosítására határidőül **1901. évi január hó 14-ik napjának d. n. 3 órája** e kir. törvényszék árverési termében kitűzetett. Kikiáltási ár 2246 korona, azonban az árverésre kitett ingatlan szükség esetében a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék, mint tkvi hatóság-nál és Debreczen szab. kir. város rendőrkapitányi hivatalnál tekinthetők meg.

Kelt Debreczenben a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál 1900. évi október hó 24-én.

Harsányi,

kir. törvényszéki bíró.

Dr. J. G. Popp-féle
ANATHERIN

Teljesen savmentes, legelőszó-
gesebb szájvíz a világon, min-
den fog- és szájaj, rothadás
ellen.
Üvegenként frt 1.40. 1. —. —. 50.
Fogpor 63 kr.
Anatherin-fogpép üvegben
70 kr., csomagban 35 kr.
Fogplomb 1 frt.
Nővényszappan 30 kr. (1)

cs. k. udvari fogorvos
Bécs, 1316. Csak a
cégemet tartalmazó
francia arany-nyo-
mású kék eliquettel
ellátva valódi.

Raktár: **Mihalovits I., Tóth B.** gyógyszerárban,
valamint a legtöbb gyógyszer és illatszerekkereskedésben.

A Debreczen vásártéri közuti vasut részvénytársaságnak

a Debreczeni Helyi Vasut Részvény-
társaságba történt beolvadása folytán
ezennel felhivatnak az elől nevezett
feloszló társaságnak netalán létező hi-
telezői, hogy amennyiben valamely
követelést vagy bármely más igényt
érvényesíteni vélnek, ezt a jelen
hirdetmény közzétételétől számítandó 6
(hat) hónap alatt tegyék meg, mert ellen-
kező esetben arra való tekintet nélkül
fog a feloszlás eszközöltetni.

**A Debreczeni Helyi Vasut
Részvénytársaság.**

Chief-Office 48, Brixton-Road, London, SW.

Thierry A. gyógyszerész
vérképző és tápláló valódi

Hämatin-pastillái

legnékülözhetlenebb szer a vérszegénység, sápkór és
ebből keletkező betegségek megszüntetésére. Hagyjunk
fel a gyomoridegeket szerfelett ingerlő, kábító nehéz
vasborokkal és használjuk csak ez enyhe, könnyen assi-
milálódó pastillákat. Minden doboznak el kell látva lenni
a készítő aláírásával. Egy dobozt postán bérmentve
4 koronáért küld az összeg előleges beküldése mellett

Apotheker A. Thierry's Balsam-Fabrik
in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Antal Vincze

uri divat szabó, a tisztviselő-
egylet szállítója
Debreczen, Simonffy-utca.

Van szerencsém tisztelettel t. rende-
lőim szives tudomására hozni, hogy üz-
letemet Simonffy-utczában, a szemben
levő helyiségbe helyeztem át.

Egyben ajánlom továbbra is

valódi angol, francia divat

szöveiteimet, melyekkel ez idő szerint is
teljes megelégedést nyertem b. rendelőim
részéről. Különb. ezután is elvem leendő
és főszűlt fektetek az izléses kiállítás,
szabás és szolid árakra.

Magyar és diszruhákat

is a legszebb kivitelben készítetek.

Magamat becses pártfogásukba ajánlva,
vagyok mély tisztelettel

Antal Vincze,
férfi szabó.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések felvé-
telnek a kiadóhivatalban
Kossuth-utca 13.

Apró hirdetések felvé-
telnek a kiadóhivatalban
Kossuth-utca 13.

■ rovataban az egyszeri beiktatás 10 szög 40 fillér, minden további szó 2 fillérbe kerül, vastagabb betűkből minden szó 2 fillérrel több.
Videkről beküldhetők az apró hirdetések postautalvánnyal; a postautalvány szelvényére az apró hirdetés szövege is feljegyeshető.
A legkisebb hirdetés 40 fillér.

Antal Vinczéné

szabászati és női varro-
dájába, varró és tanuló leá-
nyok felvételnek. Csapó-
utca 18. sz.

Kiadó

1901 május 1-ére Burgondia-utca 16. szám alatt 7
szoba, fürdőszoba, hozzá tartozó mellékhelyiségek, ház-
mesteri lakkkal, külön udvarral ellátott urilakás, új
házban jövizű kuttal. Bővebbet Berger Jenő építész
irodájában Széchenyi-utca 21.

Eladó ház.

A Batthyányi-utca 4-ik
számu ház szabadkézbe
eladó. Értekezhetni ugyan-
ott a tulajdonossal.

Az özv. Seréby Fülöpné urnő és gyermekei tulajdonát képező következő ingatlanok, u. m.:

1. A közvágóhid mellett fekvő 73 kat. hold területű majorsági föld, 4 hold szőlővel s gazdasági épületekkel,
2. A csere alatt, a nagylétei és diószegi-út közt fekvő 112 kat. holdnyi ujosztású föld,
3. A szepes-pusztai- és a fehértemplomi-út közt fekvő 7 kat. holdnyi ujosztású föld,
4. A varga-utcai dülőben fekvő 65 kat. holdnyi ondódi föld tanyaépületekkel,
5. A hatvan-utcai dülőben fekvő 11 kat. holdnyi ondódi föld,
6. A piacz-utcai 3-ik dülőben fekvő 24 kat. holdnyi ondódi föld,
7. A piacz-utcai 4-ik dülőben fekvő 6 kat. holdnyi ondódi föld,
8. A piacz-utcai 6-ik dülőben fekvő 18 kat. holdnyi ondódi föld,
9. A 24 kat. holdnyi piaczi kaszáló
10. A 974 és 180 □ öl területű 2 drb. vargakerti föld,
11. A piacz-utcai 83. sorsz. házastelek,
12. A Deák Ferenc-utcai 13. sorsz. házastelek, az azon levő berendezett ezeztgyárral együtt,
13. A nyugoti-utcai 31. sorsz. házastelek

szabadkézből eladók.

Venni szándékozók értekezhetnek **dr. Magoss György**
ügyvéddel, **Piacz-utca 7. szám alatt.**

Auer-fény

használók a világhírű „**KOHINOR**“ iz-
zófényhálókra figyelmeztetnek, melyek
100 gyertyafény és 800 órai izzóképes-
ség mellett 20—30 % gázmeztakarítást
és 50—60 % anyagmeztakarítást ered-
ményeznek.

Magyarországban több ezer helyi-
ségben (állami-, községi- és magánintéze-
tekben, gyár-, ipar-, üzlet- és nyilvános helyiségekben) már használatban. Min-
denki által bármilyen izzófény-égőre azonnal alkalmazhatók. **Árak**, nikkelt-oldal-
tartókkal együtt vám- és portómentesen mindenhová házhoz szállítva: **10 drb 3**
frt, 25 kr., 25 drb 7 frt 25 kr., 50 drb 14 frt, 100 drb 27 frt. Szétküldés utánvétellel.
Össze nem tévesztendő a olcsóbb, de hasznavehetlen, silány (többnyire
kiseleztezt) gyártmányokkal, melyek némely oldalról forgalomba hozatnak.

Megrendelések a magyar-osztrákországi vezérképviselőhöz:

Dr. Wittlin J., Bécs, III., Rochusgasse 19.

intézendők.

Részletes prospektusok és árjegyzékek kívánatra ingyen. Magyar levelezés.
Teljes égők. Legújabb szerkezet, központi tartóval **50 kr.**, ugyanilyen égő-koronák **40 kr.**